

Küçük Adam Büyük Av

Onur ÇALIŞKAN

Doç. Dr. Onur ÇALIŞKAN

KÜÇÜK ADAM
Büyük Av

ISBN 978-605-241-726-3
DOI 10.14527/9786052417263

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2019, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** ve **Pegemindeks.net** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Ağustos 2019, Ankara

Yayın-Proje: Şehriban Türüldür
Dizgi-Grafik Tasarım: Ayşe Nur Yıldırım
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Ay-bay Kırtasiye İnşaat Gıda Pazarlama ve Ticaret Limited Şirketi
Çetinemeç Bulvarı 1314.Cadde No:37A-B
0312 472 58 55

Yayıncı Sertifika No: 36306
Matbaa Sertifika No: 33365

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay / ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51
Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Doç. Dr. Onur ÇALIŞKAN

1975 yılında Ankara'da doğdu. 1993 yılında TED Ankara Koleji'nden mezun oldu. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Coğrafya Bölümünü 2005 yılında bitirdi. 2005 yılında Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, İlköğretim Bölümünde Araştırma Görevlisi olarak çalışmaya başladı. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim dalında yaptığı yüksek lisans eğitimiyle, 2008 yılında Bilim Uzmanı oldu. Aynı yıl yine aynı kurumda doktora eğitimine başladı. 2012 yılında Fiziki Coğrafya alanında "doktor" unvanını aldı. 2013 yılında Eğitim Bilimleri Fakültesi, İlköğretim Bölümünde Yardımcı Doçent oldu. 2017 yılında Fiziki Coğrafya alanında Doçent unvanını aldı. 2013 yılından beri Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Coğrafya Eğitimi Anabilimdalı Başkanlığını da yürütmektedir. Ulusal ve uluslararası birçok bilimsel derneğe üyedir. TÜBİTAK ve üniversite kaynaklarınca desteklenen çok sayıda projede çalışmıştır. Yurt dışı ve yurt içi çeşitli proje ve dergi hakemlikleri, çok sayıda bilimsel kongre sunumu ve bilimsel yayınları mevcuttur. Çalışma alanları çevre eğitimi, eğitimde arazi çalışmaları, şehir iklimi, canlı iklimi, glasiyal ve periglasiyal jeomorfoloji olarak sıralanabilir. Yayımlanan kitapları; *Permafrost ve Periglasiyal Jeomorfoloji* (2014), *Coğrafya Eğitimi ve Arazi Çalışmaları* (2015), *Aladağlar Seyir Defteri: Bir Keşfin Öyküsü* (2015), *Cebecinin Canları* (2016), *Permafrost ve Taban Buzu Terimleri Sözlüğü* (Çeviri: 2017), *Bolkar Dağları Seyir Defteri: Dağ Doğulmaz Olunur* (2018) *Akius; Yakup* (2019).

ÖN SÖZ YERİNE

Karain Mağarası, Antalya-Burdur karayoluna 5-6 kilometre uzaklıkta bulunan Yağca Köyü sınırları içindedir. Antalya'nın yaklaşık 30 kilometre kuzeybatısında Katrancık Dağı'nın doğuya bakan yamacında bulunmaktadır. Karain Mağarası Katrancık Dağı'nı oluşturan kireçtaşlarının asitli sular tarafından çözünmesiyle oluşmuş pek çok doğal mağaradan biri ve en önemlisidir. Deniz seviyesinden 430 metre ve aşağısındaki Antalya Ovası'ndan 130 metre daha yüksektedir. Binlerce yıl boyunca insanların kullanımına açık olan mağara, 1946 yılında ilk kez arkeolog Prof. Dr. İ. Kılıç Kökten tarafından araştırılmaya başlanmıştır. 1946 yılından beri bilimsel kazılar yapılmaktadır. 1985 yılından itibaren kazılara Prof. Dr. Işın Yalçınkaya başkanlık etmektedir.

Karain Mağarası, Anadolu ve Yakın Doğu tarihi açısından önemli bir Yontmataş Dönemi merkezidir. Karain Yontmataş Döneminden Roma Dönemine kadar görülen yerleşim izleri ile Anadolu arkeolojik çalışmalarında önemli bir boşluğu doldurmaktadır. Yeryüzünde bilinen yontmataş mağaraların çoğu sadece bir dönemi temsil ederken Karain Alt, Orta ve Üst olarak kesintisiz bir katmanlaşma göstermekte ve bu katmanlardan elde edilen veriler, özellikle Avrupa ve Yakın Doğu arasındaki bağlantılar ve göç yolları hakkında fikir vermesi açısından önem taşımaktadır. Karain'den ele geçirilen Anadolu'da bilinen en eski insan kalıntılarının yanı sıra mağarada ortaya çıkarılan taşınabilir sanat ürünleri Anadolu sanatının ilk örnekleridir. Ay-

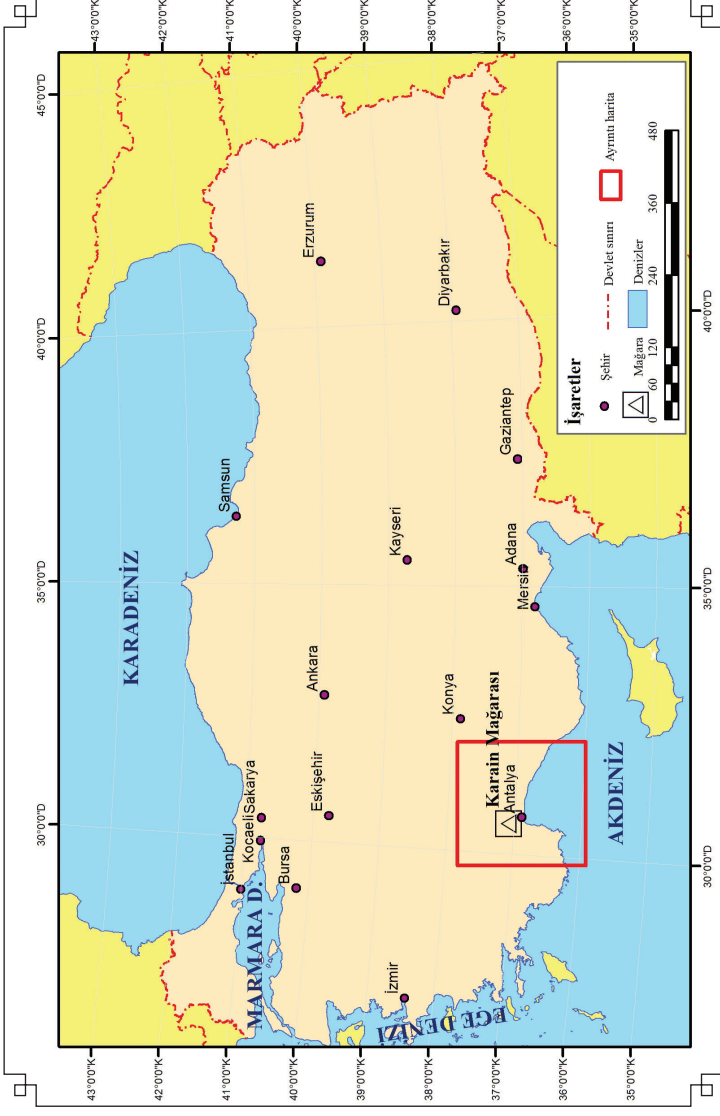
rica, verdiği bitki ve hayvan kalıntıları ile Batı Akdeniz'in eski çevresinin ortaya konmasında önemli bir rol üstlenmektedir.

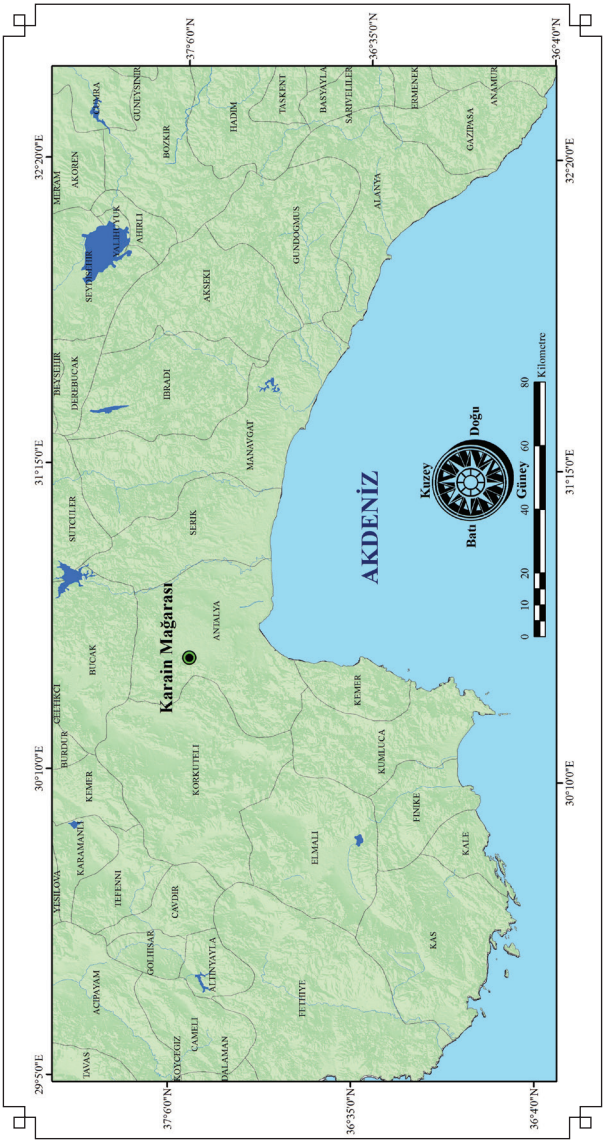
Yapılan arkeolojik kazılar sonucunda günümüzde ne Antalya'da ne de Anadolu'nun geri kalanında görülmeyen pek çok hayvanın kalıntıları bulunmuştur. Mağaradaki 11 metrelik dolgunun çeşitli yerlerinde mağara ayısı, boz ayı, kurt, kızıl tilki, porsuk, ağaç sansarı, mağara sırtlanı, Avrasya aslanı, leopar, vahşi kedi, at, eşek, gergedan, su aygırı, keçi, koyun, antilop, sığır, manda, alageyik, kızıl geyik, karaca, yaban domuzu ve Asya fili kemikleri bulunmuştur.

Bu kitapta mağarada bulunan kemiklerin ve bu kemikleri mağaraya taşıyan Yontma Taş Dönemi insanların hikâyesi bulunmaktadır.

Onur Çalışkan

2019, Ankara

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ YERİNE.....	v
ÇİY DAMLASI.....	1
LEOPARIN ZİYARETİ.....	11
YARALI DEV.....	26
SICAK OVA, SERİN YUVA.....	37
KISA TARTIŞMA, HIZLI KARAR.....	45
YILDIZLI GECE.....	61
TEN VE DEV.....	76
TEHLİKELİ TAKİP.....	94
YUVAYA DÖNÜŞ.....	107

ÇİY DAMLASI

Az kalsın ödüm kopuyordu. Gözümün üzerine düşen su damlasıyla irkilerek uyandım. O korkuyla nasıl ayağa fırladıysam, az kalsın tepemdeki sazdan, yapraktan eğreti çatıyı havaya uçuruyordum. Sanki bir saldırıya uğramıştım. Hayali bir düşmanla savaşır gibi kolumu bacağımı rastgele savuruyordum.

Derme çatma korunağımızda ustam Ten ile birlikte altı gündür yarı aç yarı tok ceylanların tuzağımıza düşmesini bekliyorduk. Uykumun arasında damlayan suyun yarattığı gerilimle yaptığım harekete karşı Ten'den en küçük bir kı-

pırtı gelmemiştir. Kulağı yerde dertop olmuş uyumaya devam ediyordu. Güneş doğmak üzereydi.

Çalı çırpıdan küçücük korunakta yaptığım korku dansını mutlaka fark etmişti. "Utanmamam için uyuma numarası yapıyor." diye düşündüm.

İnce uzun kollarını başının altına gelecek şekilde kıvrımış, kille desenler çizdiği uzun bacaklarını da karnına doğru çekmişti. Kılız, esmer vücudunda sayısız yara izi vardı. Bunlar arasında henüz küçük bir çocukken oluşmuş ve boynunu baştan sona kaplayan pençe izleri en korkuncuydu. Diğer erkeklerin aksine ne kolye ne de bilezik takardı. Kambur duruşuna rağmen çoğu savaştan daha uzun boyluydu.

Az önce damlayan su tam üzerimde duran ve aşağı doğru kıvrılmış bir yapraktan gelmişti. Bir eşi de hemen yaprağın ucunda oluşumunu tamamlamaya çalışıyordu. Nefeslerimizden çıkan buğu yeşil meşe yaprağının üzerinde çiy oluşturmuş, o da gelip beni gözümde vurmuştu.

Bir önceki gün gördüğümüz canavarın yarattığı gerilimden midir bilmiyorum ama uykumun arasında yüzüme aldığım bu darbe bütün duyularımın ayaklanmasına neden olmuştu. Kendimi zar zor toplayabilmişim. Neredeyse avazım çıktığı kadar bağıracakken son anda güvende olduğumu anlayarak çığlığımı gırtlığımın derinliklerine geri göndermişim.

Hayatımda en nefret ettiğim duygu, korkmaktı. Ne kadar çok nefret edersen edeyim neredeyse her şeyden ve herkesten korkuyor, bir türlü korkumu ortadan kaldıramıyordum. Sorunsuz, incinmeden yaşamak istediğimden ya da kavgadan çekindiğimden değil, elimde olmayarak korkuyordum. İçimden geliyordu ve engel olamıyordum. Kimi zaman kendi kendime "Keşke ölsem de bu kadar çok korkmasam." diyordum.

Korkaklığım bütün hayatım boyunca başımın belası olmuştu. En ufak bir tehditte elimde olmayarak herkesten hızlı davranıyor ve kimse ne olduğunu anlamadan ben çoktan tehlikeli bölgeden koşarak uzaklaşmış oluyordum. Genellikle bu durum diğerlerinin benimle alay etmesine yol açıyordu. Sürekli olarak olay yerini ilk terk eden kişi olmam bütün klanın diline düşmüştü. Tabansızlar sıralamasında birinciliği kimseye kaptırmayarak hızla kaçıyor olmam çocukların bile dalga konusu oluyordu. Sürekli dalga geçilmesine katlanmak zorunda kalıyor ya da beni korkutarak kaçırmak isteyen yaşlıların çeşitli numaralarıyla karşılaşırıyordum. Her şeye rağmen Ten öğrencisi olarak beni seçmişti.

Bu toprakların gördüğü en büyük avcı olan Ten, beni öğrenci olarak yanına almak istediğinde sadece ben değil diğer savaşçılar da neredeyse küçük dilini yutuyordu.

"Korkmak çok normaldir. Korkuyor olman seni daha değersiz yapmaz. Eğer avlanmayı, savaşmayı öğrenmek

istersen sana yardım edebilirim Küçük Adam.” dediğinde söylediklerini anlamak için bir süre beklemem gerekmişti.

Boş boş gözlerinin içine baktığımı fark edince, “Küçük Adam sana söylüyorum. Korksan bile savaşmayı öğrenmek ister misin?” diye yeniden sorduğunda bir an nefesim kesildi zannettim. Ne diyeceğimi bilemeden sadece kafamı sallayabildim.

Günlerce boş gözlerle etrafa baktım. Ten ve ben... Usta ve çırak... Elbette klanın içindeki bütün avcılar çömezlere yardımcı olurdu. Nasıl değnek yapılacağını, mızrak ucu için taşın nereden bulunacağını, nasıl işleneceğini herkese anlatırlardı. Hangi böcek zehirli, hangi kabuk yararlı, hangi kökün suyu içilir bütün çocuklar öğrenirlerdi. Ama gelmiş geçmiş en usta avcının çırağı olmak işte bu daha önce hiç olmamıştı.

İnanılır gibi değildi. Herkese göre onun öğrencisi olabilecek son kişiydim. Onunla ilk eğitim avına çıkıncaya kadar da gerçekliğine inanamamıştım. Sürekli olarak Ten ve ben, usta ve çırak diye sayıklıyordum.

O gün bu gün beni eğitmek için bildiği her şeyi aktarıyordu. Benden önce hiç kimseye tek numara bile öğretmemişti. Avlanma konusunda büyük bir usta olan Ten, ilk ve tek öğrencisi olarak bütün bildiği her şeyi ve deneyimlerini benimle paylaşıyordu.

"Korkmak, bir leopardan, bir aslandan ya da kitaldan¹ korkmak iyi bir şeydir. Senin hazır olmanı, daha hızlı hareket etmeni sağlar. Aslında herkes özünde korkaktır ama bazılarında korkak, bazılarında da cesur deriz.

Karanlık bir gecede bir adamın karşısına çıkıp bağırırsan ve adam bayılırsa bu adama korkak deriz. Korkak dediğimiz insan korktuğu için düşüp bayılanlardır. Heyecandan kendilerini bırakıverirler, hareketsiz kalırlar ve sonları ne yazık ki pek aydınlık olmaz. Ya düşmana esir düşerler ya da sırtlanlara akşam yemeği olurlar.

Aynı adam başka bir gece yarısı, yine aynı yolda yürüyorken karşısına çıkıp bağırdığında korkusundan elini kaldırır ve tepki verirse cesur olur. Aslında cesur dediğimiz insan da sonuna kadar korkaktır. Tek farkı ilki gibi bayılmak yerine korktuğu için elini kaldırır ya da olduğu yerde sıçrar. Kaçmak ya da donup kalmak yerine, karşılık verene cesur denir. Heyecan ve gerilimden yerinde duramaz bir anda elindeki mızrağı korktuğu şeye atar. Korkusundan yerden bir taş alıp fırlatır. Bir dal parçası, bir ağaç kökü bulup saldırgana karşı koyar. İşte korkusundan karşı koyan adama cesur deriz. Her ikisi de korkaktır ama biri savaşır, diğeri yem olur. Korkuyorum diye utanma, korkunu bastırmaya da çalışma, sadece kendi yararına kullanmaya çalış." derdi.

---

1 Çocuk öykülerinde yer alan korkunç hayali yaratık.